

An abstract artwork featuring various shades of blue and white. It consists of numerous overlapping, swirling lines and loops, some thick and some thin, creating a sense of movement and depth. A small, star-like shape is visible in the upper left quadrant. The background is a light, textured surface, possibly paper or canvas, with some darker blue spots and smudges scattered throughout.

Kadrina
Keskkooli
almanahh
2012

JUURED JA VÕRSED

Juured ja võrsed

Kadrina Keskkooli 5. almanahh

Kadrina 2012

Väljaandja: Kadrina Keskkool

Toimetuse: Mai Fäelmann, Merike Lillemägi, Anneli Särg,
Liivi Heinla, Ebe Abner, Rita Rammo, Sigrit Peets, Marika
Soone, Siret Pung

Esikaanel 7.b klassi õpilase Angella Gomeniuki pilt „Külm
vesi“, tagakaanel 12.a klassi õpilase Hugo Pihlaku
piltluuletus „Vesi“

Trükk: Agur Trükikoda

Head lugejad!

Järjekordne Kadrina Keskkooli õpilaste omaloomingu- raamat näeb ilmavalgust kooli 110. juubeliaastal. Oleme püüdnud järgida põhimõtet, et aasta jooksul kogutud õpilaslooming saaks kaante vahele ja jõuaks laiemale lugejaskonnale. On ju igale autorile tähtis, mida arvavad tema loomingust sõbrad, tuttavad, klassi- ja koolikaaslased, õpetajad, vanemad jt huvilised.

Koolipingis tekkinud huvi ja esimesed katsetused erinevates kirjandus- ja kunstžanrites võivad meie väikesele rahvale anda tulevikus uued Tammsaared, Lutsud või Viiraltid, kes tuntud mitte ainult omal maal.

Seekordse omaloomingu teemaks on „Vesi“. Teema valikul lähtuti meie õpilaste osalemisest üle-eestilises uurimusliku õppe projektis „Minu kodukoha veekogu bioloogilised, kultuurilised ja majanduslikud väärtused“. See on heaks näiteks ainetevahelisest lõimumisest. Almanahhis on ka eelmise õppeaasta omaloomingu loodusteemalised tööd.

Täna kõiki õpilasi ja õpetajaid, kes andsid oma väärilise panuse almanahhi valmimisele!

Loomeindu loojatele, meeldivat lugemist lugejatele!

Arvo Pani

Kadrina Keskkooli direktor

Loobu jõgi - kodukoha rikkus

Kadrina Keskkooli õpilased osalevad 2011.-2012. õppeaastal koos 44 Eesti kooliga Keskkonnaameti poolt läbiviidavas integreeritud uurimusliku õppe projektis „Minu kodukoha veekogu bioloogilised, kultuurilised ja majanduslikud väärtused“. Kadrina alevikust läbivoolav Loobu jõgi pakub häid võimalusi põhjalikumaks uurimistööks nii loodusainetes kui ka kultuuri ja majanduse valdkonna temade käsitlemiseks, mille kohta on ühtsed tööjuhendid, vahendid, metoodika ja küsimustikud.

Projektiga on seotud põhiliselt 10. klassi, eriti loodusteaduste õppesuuna õpilased, aga ka õpilased 9.a klassist. Projekti koordinaatoriks on bioloogiaõpetaja Siret Pung, uurimuste juhendajateks ka eesti keele ja kirjanduse õpetaja Anneli Särg ning ajalooõpetaja Evelin Tiiter. Projekti eesmärgiks on uurida kodukoha veekogu ning selle osa inimeste elus minevikus, olevikus ja tulevikus. Vee-elustiku ja kvaliteedi uuringud toimusid 2011. aasta kevadest sügiseni iga kahe nädala tagant. Eriti huvitavad olid suvised retked jõe äärde.

Põnev on ka Loobu jõega seotud ajalugu ja kultuuri valdkond – legendid, nimed, muistendid, luuletused, mõisad, vesiveskid, allikad, pühapaigad, koolmekohad,

sillad, paisjärved, talud, ettevõtted, põllumajandus, turism, veepuhastusjaam jpm.

2011. aasta sügisel toimus 10. klassi õpilastele õppekursioon jõe lähtest Jõeperes kuni suudmeni Vihasool. Sai imetleda salapäraseid Pundi allikaid, kaunist Joaveski karestikku Lahemaal, muljetavaldavast vastvalminud kalatreppi ja puhastatud paisjärve ning selle ümbrust Loobus, erinevate mõisate arhitektuuri.

Asjalik ja rõõmustav oli ka kohtumine valla esindajatega, kes tutvustasid lähimaid tulevikuplaane seoses Kadrina paisjärvega, mis aastaks 2014 peaks saama heakorrastatud puhkealaks, looduse tundmaõppimise paigaks ning parandaks ka jõe olukorda. Loobu jõgi on Eesti üks olulisemaid lõhe kudemise jõgesid, mistõttu on tähtis vee kvaliteedi parandamine ja seire. Vaatlustest on selgunud, et jõevesi on hapnikurikas ja küllaltki hea kvaliteediga, kuid probleemiks ongi paisjärvedega seoses lõhe rändeteede olukord.

Õpilaste ja täiskasvanute seas viidi läbi küsitlus jõe kohta, saadi huvitavaid teadmisi, kuid tõdeti ka, et inimeste teadlikkus kodukoha väärtustest on küllaltki vähene, mistõttu aitabki see projekt kodujõe ja sellega seonduvat paremini teadvustada. Õpilastele annab projekt head materjali uurimistöde koostamiseks.

Mida arvavad projektis osalevad õpilased oma kogemustest praegu?

- Oskame paremini loodusvaatlusi teostada ja planeerida, hinnata keskkonda laiemalt.
- Oskame väärtustada kodukoha minevikku, olevikku ja tulevikku – loodust ja kultuuri.
- Mõistame ja teame paremini kodujõe probleeme, oskame nendel teemadel arutleda, oma teadmisi rakendada.
- Arendasime rühmatöö kogemust, analüüsisioskust.
- Õppisime tundma taime- ja loomaliike, tegema keemilisi mõõtmisi, nägema jõge eri aastaegadel.
- Teame rohkem jõega seotud mõisatest, nende ajaloost.

Kuid tekkis ka küsimus, miks paljud mõisad lagunevad ja kes vastutab selle eest?

Kõik vaatlustulemused on sisestatud internetipõhisesse andmebaasi ning kokkuvõtete tegemine ootab alles ees.

Loobu jõge on Kadrina kooli õpilased põhjalikult uurinud ka oma varasemates keskkonnaprojektides, seega on nüüd hea andmeid võrrelda ja näha muutusi. Kuigi vabariiklik projekt lõpeb 2012. aasta aprillis konverentsiga, pakub Loobu jõgi põnevat uurimist ja õppimist tulevikuski.

Kadrina Keskkoolis on traditsiooniks saanud loodus- ja keskkonnafotode konkursid erinevatel teemadel. Korraldatud on mitmeid fotonäitusi, kus nii õpilased kui ka õpetajad oma fotokunsti ja vaatenurki teistega on meelsasti jaganud. 2011. aasta kevadel oli näituse teemaks maastikud ja maastikuelemendid. Sellelt konkursilt on mõni vaatajate lemmikfoto valitud ka käesolevasse kogumikku.

Siret Pung

Kadrina Keskkooli bioloogiaõpetaja

Mõista, mõista mis see on – maa alt tuleb ja on puhtam kui kuld? (allikas)

Anet Sirvel

3.b klass

2011/2012

Veealune kaunitar
Tuuli-Maria Vill
9.a klass 2011/2012

Kuidas on Loobu jõgi endale nime saanud

Kunagi ammu elanud ühes jões üksik näkk, keda kutsuti Loobutariks. Sellise nime oli ta saanud seetõttu, et ta väga uhke oli ning mitte millestki kunagi ei loobunud.

Ühel päeval arutles näkk endamisi, et tema elupaik liiga kitsas on ning ta tahtis jõge laiemaks teha. Kuna tema ainukesed kaaslased selles jões olid kalad ning nemad teda aidata ei tahtnud, hakkas näkk üksinda oma eluaset laiendama. Loobutar kaevas maad kogu oma jõudu kasutades, kuid see ei andnud soovitud tulemusi.

Paari päeva pärast oli ta surmani väsinud ning heitis veealusele liivapinnale puhkama. Kalad hakkasid teda pillkama, sest näkk polnud kunagi nii väsinud olnud. Loobutar vihastas kalade peale ning jätkas tööd.

Möödusid kuud, töö ei edenenu ja iga päevaga nõrgenes näki jõud. Ühel päeval, kui ta enda viimased jõuraasudki töösse pani, kuulis ta linnukest vee kohal siristamas. Näkk ujus jõudu kokku võttes pinnale ning kuulas lindu tähelepanelikult. Lind siristas Loobutarile: „Loobu sellest, ära vaeva ennast. Sul ei ole enam jaksu.“ Näkk teadis, et linnul on õigus ja kuigi ta oli liiga uhke, et lindu kuulata ja loobuda, siis oli ta kindel, et see on õige otsus. Tal ei olnud enam jõudu.

Nii vajuski ta veealusesse sāngi igavest und magama. Jõge
aga hakati kutsuma Loobu jõeks, austusest seal elanud
näki vastu, kes lõpuks oma uhkusest võitu sai.

Triin Nigol
9.a klass
2011/2012

Vesi

Vett on jões ja vett on meres,
kraanist voolab igas peres.
Vesi kannab suuri laevu
janustele täidab kaevu.
Vihma sajab pilvesesest,
vesi voolab ojakeses.
Talvel vesi muutub lumeks,
pehmeks, pehmeks nagu suled.
Katab õued, puud ja teed
soojas muutub jälle veeks.

Mario Kang
3.a klass
2011/2012

Vee-Jussi kohvik

Vee-Juss on eluaeg vee all – 2-10 meetri sügavusel. Jussile meeldib väga kaladega mängida ja nendega võidu ujuda.

Vee-Juss tegi ükspäev vee alla kohviku nimega Meduusila. Ta pani ukse peale sellise kirja: Mul on vaja kahte abilist. Abilisteks tulid forell nimega Flora ja hai nimega Krogi. Kohvik oli avatud 24 tundi. Krogi hakkas köögis veest erinevaid toite küpsetama. Krogi lemmikretsept oli veesupp vetikatega. Ta pani selle supi sisse paju erinevaid kollaseid, punaseid ja rohelisi vetikaid. Vahel sattus supi sisse ka pisikesi kalakesi. Kui Flora külalistele suppi pakkus, siis kostus kohvikust ainult suur mulin ja matsutamine. Kõik sõid suppi suure isuga. Kõige suurem söödik oli jõehobu Possu. Kui külastajad suppi sõid, siis vesi lainetas ja loksus. Öösel andsid valgust kohvikus paljude kalade silmad, aeg-ajalt tuli oma teeneid pakkuma ka elektriangerjas.

Kõik, kes Jussi kohvikus korra ära käisid, muutusid kohe ilusamaks ja säravamaks.

Matteus Miilpalu

3.b klass

2011/2012

Pilvepiiga seiklused

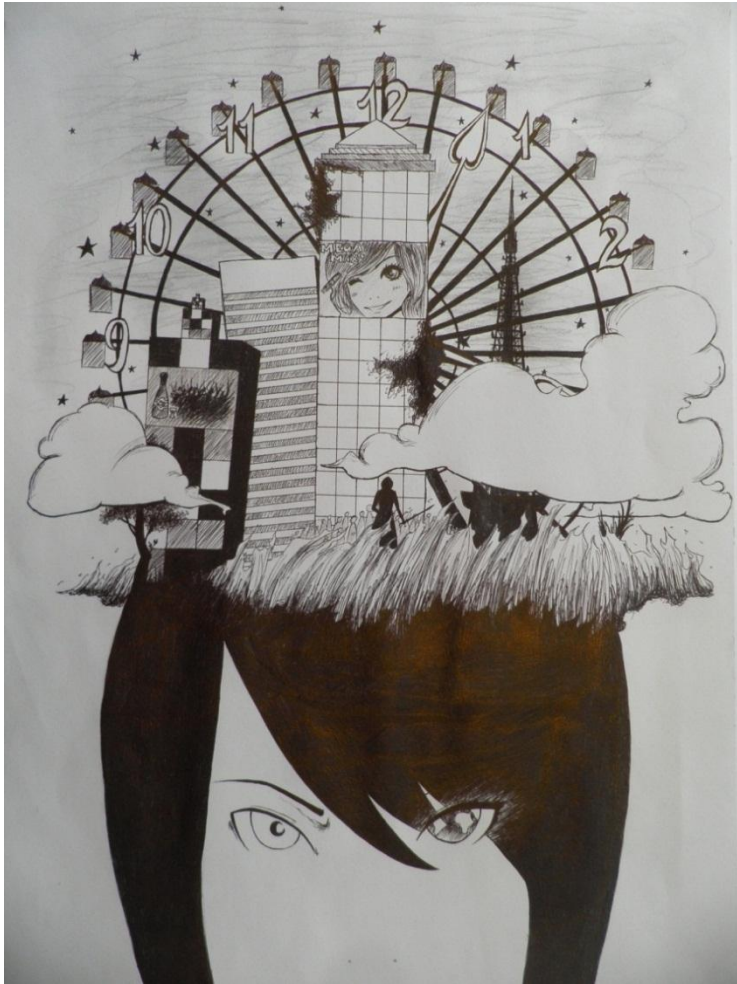
Elas kord väike piisake. Ta nimi oli Mari. Ta elas ilusa suure pilve sees. Seal oli tal palju sõpru. Nad mängisid igasuguseid mängu: kaarte, kabet, malet. Kui neil väga igav oli, siis panid nad ka puslet kokku. Marile tuli sõpru igapäevaselt üha juurde. Kui neil seal väga kitsas hakkas, siis hüppasid nad pilve pealt alla. Hopsti!

Mari kukkus ühe suure maja katusele. Ta veeres vihmaveerenni, sealt vihmaveetorusse ja oligi lombis. Siis tuli suur must auto. Äkki leidis ta ennast ühe tüdruku käekoti pealt. Tüdruk kiljatas ja oli selle auto peale veidi pahane. Siis jooksis tüdruk kiiruga koju. Pilvepiiga hoidis kõvasti kotist kinni, et ta alla ei kukuks. Kui tüdruk oli koju jõudnud, viskas ta koti nurka ja kiirustas arvutisse. Piisake Mari aga auras jälle õhku ja jõudis oma sõprade juurde tagasi.

Egert Römer

3.a klass

2011/2012

Mõtted veest
Helli Seebloom
8.a klass 2011/2012

Vesi

Vesi on kasulik,
vesi on hea -
igas kodus ta olema peaks.

Veel on mitu eri nägu,
näiteks kas või vihmasadu.
Lumehelbed ilusad,
lõpuks veeks nad sulavad.

Helena Kastemäe

3.a klass

2011/2012

Sõber vesi

Mannil meeldis väga vesi,
sellega ta ennast pesi.
Veel tal meeldis vett ka juua,
ja ämbriga seda kaevult tuua.

Aga Mari selle eest,
hoidis ennast eemal veest.
Ei tal meeldind ennast pesta,
ega veega märjaks kasta.

Sigrit Umerov

3.b klass 2011/2012

Vesi

T
tilk
tilk,ti
tilk,tilga
tilk,tilga järe
tilk, tilga järel t
tilk, tilga järel tilk,
tilk,tilga järel tilk,tilk
tilk, tilga järel tilk, ti
tilk,tilga järel tilk
tilk, tilga järe
"" _--*""tilk""*_--""
""; _"" _"" _"" _"" _"" _""
"" _"" _"" _"" _"" _"" _""
"" _"" _"" _"" _"" _"" _""

Hanna Holmberg
12.a klass
2011/2012

Veetilk ja lumememm

Elas kord üks veetilk, kes tahtis näha lund. Ta oli kuulnud, et lumi pidi olema väga ilus ja lumest saab teha igasuguseid asju. Tilga unistus oli saada sõbraks tõelise lumememmega.

Kord nägi veetilk unes oma suurimat unistust. Ta nägi, et ehitab koos lumememmega lumehobust, lumehobune

ärkab ellu, veetilk läheb koos lumememmega lumehobusega sõitma. Hommikul, kui veetilk ärkas, nägi ta, et lund sajab. Veetilk vaatas õue. Õues seisis samasugune lumememm, kes oli olnud unenäos. Veetilk läks õue, et lumememmega sõbraks saada. Nad tutvustasid ennast teineteisele, said sõpradeks ja hakkasid lumehobust ehitama. Kõik oli nagu unenäos ...

Kui kevad saabus, ütles lumememm veetilgale: "Ma pean minema hakkama."

„Kuhu?“ küsis veetilk.

“Eks ikka Põhjamaale, aga ma tulen järgmisel talvel tagasi,” vastas lumememm.

Veetilk oli kurb ning ta ütles lumememmele: “Ma tulen sinuga kaasa!”

„Ei,“ ütles lumememm, „sinu kodu on siin, aga minu oma Põhjamaal.“

Veetilk oli õnnetu. Ta hüüdis: “Mul hakkab üksinda igav!”

„Eks tule siis. Mul on ka üksinda igav, koos on lõbusam,“ kutsus lumememm.

Ja nii nad läksidki. Igale talvel tulid tagasi, kuid suvel elasid Põhjamaal. Ja kui nad surnud ei ole, siis elavad veetilk ja lumememm koos õnnelikult edasi.

Maris Kerov

4.a klass

2011/2012

Lumememm
Madli Nokkur
1.b klass 2011/2012

Lumememm
Piia Rütman
1.b klass 2011/2012

Lumememm
Marina Kostrova
1.a klass 2011/2012

Kaunis merineitsi

Kord elas suure mere ääres üks vana kalur. Ühel päeval istus ta mere kaldal ja mõtiskles elu üle, kui äkki vaatas talle otsa kaunis merineitsi. Merineitsi oli nii ilus, et kalur armus temasse silmapilkselt.

Äkki kuulis vana kalur vaikset nuttu ja nägi, et merineitsi saba on viga saanud. Kaluril hakkas temast kahju, kutsus merineitsi enda juurde ning kattis haava kinni. Järsku muutus kaunis merineitsi inimeseks ja vana kalur palus ta enda juurde elama. Varsti nad abiellusid ja neil sündis 3 last.

Möödusid aastad. Kord, kui vana kalur oli kalale läinud, läks ta naine mere äärde ja istus seal tundide kaupa. Kui kalur koju jõudis, küsisid lapsed: "Miks emme seal mere ääres istub?" Isa vastas, et ta ei tea, kuigi sai aru, et naine igatseb jälle merineitsina meres ujuda ja sõpradega mängida. Vana kalur küsis oma imeilusalt naiselt: „Miks sa tagasi ei lähe?“ Aga naine vastas, et hoolib neist nii väga, et ei suuda peret maha jätta.

Ühel päeval läks kalur linna ja ostis oma naisele kalipso. Kui ta koju jõudis, istus ta naine jälle mere ääres. Kingitust nähes muutus merineitsi nii rõõmsaks, et hakkas lausa nutma. Nüüd käib ta iga päev ujumas ja nad kõik elavad õnnelikult.

Sellest loost võime järeldada, et mõni elusolend vajab selleks, et ennast hästi tunda ja õnnelik olla, palju vett. Aga ka iga inimese jaoks on vesi tähtis. Ilma veeta ei oleks elu.

Liis Lillemägi

4.a klass

2011/2012

Vesi on elu

- V** nagu värelev Viitna järv
- E** nagu ergutav Eru laht
- S** nagu sillerdav Soome laht
- I** nagu ilmekas Imastu oja
- O** nagu ohtlik Oandu jõgi
- N** nagu nirisev Neeruti järv
- E** nagu ettearvamatu Emajõgi
- L** nagu looklev Läsna jõgi
- U** nagu unistav Udriku paisjärv

Gerda Jamsja

3.a klass

2011/2012

Kust tuleb vesi?

Elas kord pere. Peres olid ema, isa ning nende 7-aastane poeg Mati.

Ühel õhtul, kui Mati hakkas magama minema, kutsus ta ema enda juurde ja küsis: „Kust tuleb vesi, mida me iga päev joome?“ Ema vastas: „Vett saab mitut moodi. Näiteks lumest ja rahest sulab, vihmast sajab ja allikatest jookseb vett kaevu.“ Mati ütles seepeale: „Ma tahan kuulda jutukest, kuidas lume abil saab vett.“ Ema tõi kohe ühe raamatu, mille pealkiri oli „Kust tuleb vesi?“. Ema ütles: „See on pooleldi muinasjutt, mis vastab tegelikult tõele.“

Ja ema hakkas ette lugema: „Kust tuleb vesi? Üks lumehelbes jõudis maale. Ta mattus teiste alla ja mõtles, et nii igav on. Siis tuli poiss Mati ja ehitas temast lumememme. Nii see lumehelbes siis passis seal, ootas ja mõtles, et jälle on igav. Järsku ilmus välja karvane elukas ja hammustas lumememme, aga lumehelbes oli kõrgemal ja pääses.

Kahe kuu pärast tuli suur sula ehk kevad. Lumehelbed sulasid ära ja läksid rändama. Ka meie tuttav helves sulas koos teistega. Sulanud lumehelbed rändasid maa alla. Maa-aluses käigus olid kõik tilgad väga puhtad ja joodavad. See käik viis allikani. Tilgaks muutunud lumehelves voolas koos teistega edasi, kuni lõpuks jõudis

puurkaevuni. Sellest kaevust pumbati välja palju vett. Mõned tilgad läksid joogiks, teised kätepesuks. Nii saigi nende reis läbi.“

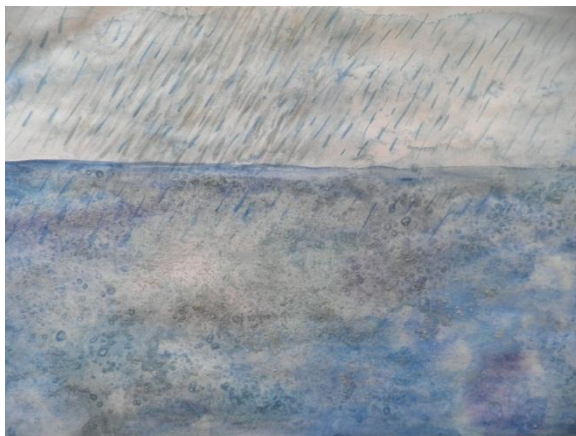
Jutu lõpetanud, ütles ema pojale: „Jää nüüd ilusasti magama!“ Mati jäigi magama ja nägi kuuldot uuesti unes.

Järgmisel päeval, kui koolis lastelt küsiti, kuidas tekib vesi, oskas Mati rääkida ilusa jutu.

Jaanus Kullerkupp

5.b klass

2011/2012

Vihm

Diana Iudina

8.a klass 2011/2012

Vee lugu

Kõige suurema ookeani keskel sügaval vee all elas Vetekuningas. Tal oli 5 merineitsist tütart. Tal oli ka suur loss, mis oli otsast otsani merekarpide ja pärlitega kaunistatud.

Vetekuningal oli pinnuks silmas vana Vetevana, kes aegajalt mööda veealust luusis ja Vee elanikke hirmutas. Käskis kuningas siis Vetevanal Vetest ära minna. Vetevana nõustus, kuid tahtis vastutasuks tema kõige ilusama tütre kätt. Vetekuningas ei olnud alguses nõus, kuid kui ta selle peale mõtles, mis kahju Vetevana Vetele oli teinud ja mis ta tulevikus teeb, kui ta Vetevana kohe minema ei aja, siis ta nõustus. Kodanike heaolu oli kuningale tähtis. Ta saatis kurvastusega oma tütre Merinda Vetevanaga kaasa.

Merinda ja Vetevana hakkasid elama tiigis ja iga päev pidi Merinda tegema majapidamistöid. Iga päevaga, mil Merinda töötas, kiindus ta Vetevanasse üha rohkem ja rohkem, kuni ühel päeval tuli Vetevana tema juurde ja ütles: “Oled teinud nii tublilt majapidamistöid. Ma otsustasin, et ei hoia sind enam siin kinni, võid minna tagasi oma isa lossi.”

Aga Merinda ei läinud. Talle meeldis Vetevana nii palju, et ta ei tahtnud teda sinna pisikesse tiiki üksi jätta. Selle peale Vetevana naeratas. See naeratus päästis ta needusest ning ta muutus võluvaks printsiks, kes ta

kunagi oli olnud. Merinda ja Veteprints elasid õnnelikult
edasi oma pisikeses tiigikeses luikede keskel.

Pille Riin Erikson

5.a klass

2011/2012

Eliisa Mölder

9.a klass 2011/2012

Kallim kullast

Veel on erinev vorm ja kuju,
veel on mitu erinevat kodu.
Vesi võib tõusta pilvena taeva,
vesi võib kanda paati ja laeva.
Vesi võib olla tormine, tujukas,
vesi võib voolata häälekalt, sujuvalt.
Vihma ja lumena alla võib sadada,
janu janusel ära ajada.
Vesi on elu allikas,
pea teda kullast kallimaks.

Helen Proosa

7.a klass

2011/2012

Neeruti

Lemmikpaigaks mulle Neeruti.
Koht on kaunis, käin seal meeeldi.
Oosid, järved, metsateed-
kõiges ajalugu sees.
Mõni usub tarka juttu,
et siit jääaeg taandus ruttu.
Teised aga usuvad,
et muistendid seal ruulivad.

Kalevipoeg siin mässas ringi,
ajas vagu, puhkas pingil.
Siia maha asetas
ta oma ratsu sadula.
Sellest jälg on jäänud maha,
Sadulamäena teame seda.
Hundid hobu sõid siin ära,
järved tunnistavad seda.
Sest et nende põhjas ammu,
hobu neerud leidsid armu.
Aga mulle koht on armas,
sest et järv on hea ja korras.
Ujuma siin õppisin,
tornist alla hüppasin.
Ükskord talvel jõuluvana,
väsis tööst ta väga ära.
Jõulupakid jättis meile
Tagajärve kalda peale.

Kaisa Rooba
5.a klass
2010/2011

Muistend Punasest merest

Elas kord üks punapea nimega Rudolf. Tegelikult ta ei olnudki punapea, vaid ta lihtsalt värvis oma juukseid kogu aeg punaseks.

Rudolfit vaevas alati mure, kus ja kuidas värvida oma juukseid jälle siis, kui värv hakkab välja kasvama. Iga kord, kui ta oma juukseid värvis, kulus tal selleks vähemalt nädal aega.

Ühel päeval tuli Rudolfil isu merre ujuma minna ning kohe, kui ta vette läks, tuli tal juustelt punane värv maha. Ajapikku hakkas kogu meri punaseks minema. Järsku tuli aga Rudolfil mõte, et seal vees saabki ta alati oma juukseid värvida, sest meri läks tema juuksevärvist punaseks. Rudolf nimetas selle Punaseks mereks. Nii saigi Punane meri omale nime.

Tristan Frederik Murumägi

6.a klass

2011/2012

Päikesloojang
Jane Valgma
4.b klass 2011/2012

Päikeseloogang
Caroline Karus
5.a klass 2011/2012

Päikeseloogang
Marion Maasing
3.b klass 2011/2012

Kõne Vesiemandalt vesirahvale

Tere, kallid vesirahvas!

Kohe on saabumas talv ning saame vesiaasta pidulikult lõppenuks tunnistada. Aasta oli ilus, oli head ja oli halba ning viimasest tahan Teiega täna tõsiselt rääkida.

Räägin inimestest. Nad ujuvad järvedes, püüavad kala, kanuutavad ja parvetavad, peavad piknikke. Iseenesest on see ju tore, aga....

Kas Te näete seda sodi nii järvede põhjas kui kallastel? Ega prügi pole ainus, mis järvede ääres on. Seal on rikutud palju taimi, mõned liigid on lausa väljasuremise äärel. Mul on teile kõigile üleskutse. Palun tehke midagi! Palun lõpetage inimeste huligaanitsemine ja hakake neid korrale kutsuma!

Hirmutamiseks on sobilikud vee lainetamine, sogaseks muutmine ja ilmarahvaga kokkulepe sõlmimine: kui inimesed hakkavad lõhkuma, siis tuleb ilm vussi keerata. Äike, rahe, vihm- kõik sobib.

Olen kuulnud, et meie oma rahvas on hakanud tülitsema järvede pärast. Tüli tekib tühjast, näiteks sellest, kellele milline kallas kuulub ja kelle oma on kala vees. Palun tungivalt sekkuda ka sellistesse tülidesse! Pidage meeles, et järved on meie kõigi omand ja heaperemehelikult

võivad nende ääres toimetada kõik kahe- ja nelja- ja kuue- ja kaheksajalgset.

Lõpetan oma lühikese kõne. Talv kaanetab varsti järved, vaikus ja rahu saabub meie õuele. Loodan, et uut kevadet nähes sellistel teemadel enam peatuma ei pea.

Head vesiund Teile kõigile!

Kaisa Rooba

6.a klass

2011/2012

Vesi

Hei, hei tore vesi,
kuidas käib sinu käsi?
Kas sul jões külm ei ole,
meil on sügis, ilm on kole.

Varsti maha sajab lumi,
ära ole sellest kuri.
Kui sa jääst ja lumest väsid,
saab kevadel sust jälle vesi!

Robin Klaus

2.b klass

2011/2012

Lõbus rannasolek
Aleksandra Saar
1.b klass 2011/2012

Lõbus rannapäev
Emilia Peil
1.b klass 2011/2012

Märg sügis
Jaagup Sulev
1.b klass 2011/2012

Tere, Toomas!

Tahan Sulle kirjutada sellest, et 2011. aasta suvel käisid Sina peaaegu igal nädalal Võsu rannas ujumas, päevitamas ja lõbutsemas. Mina aga olin iga päev tööl ja tegin uurimistööd selle kohta, kuidas inimesed veekogudega käituvad. Valisin suviseks jälgimiseks Soome lahe.

Võsul olles nägin rannas väga palju inimesi, enamus nautis mõnusat merevett ja käitus sobivalt, hoides looduse puhtana. Aga kui ma nüüd mõtlen Sinule, Toomas, siis selgub, et Sina vist eriti loodusest ei hooli. Ma läksin endast välja, kui nägin, et loopisid prügi vette, oli selleks siis limonaadipudel või kommi-paber. Kas Sa üldse mõtlesid sellele, et teised inimesed ei taha ujuda vees, milles on prügi? Ilmselt Sina sellele ei mõelnud.

Sa käitusid vees elavate kaladega ebaõiglaselt. Miks Sa võtsid elusa kala ja hakkasid teda lihtsalt loopima? Sa segasid tema elutegevust. Sa käitusid inetult Võsu rannas olevate kiikede ja mänguplatsidega. Kas Sul oli vaja nende peale roppusi kirjutada? Minu arvates ei olnud see vajalik. Ma võtsin lapi ja küürisin need roppused maha. Võsu rand on siiski selleks, et kõik saaksid puhtas vees ujuda, puhata ja päevitada.

Tegin järelduse, et õnneks 70% inimestest hoiab veekogusid, teised mitte. Viimaste hulgas ka Sina. Ma

loodan väga , et see kiri mõjutab Su käitumist ja Sa õpid sellest midagi. Minul endal oli seda kirja kirjutades halb tunne, sest kuidas ma saan poisi vastu nagu Sina olla nii negatiivne. Ma ei tahaks seda, aga Sinu käitumises rannas ei näinud ma tõesti midagi positiivset. Ma ei tea, kas Sa oma kodus või koolis ka sellise käitumisega oled, aga loodan, et mitte. Õpi vähemalt siit kirjast midagi!

Siiralt Sinu käitumise paranemist ootama jäädes

loodusuurija Miia!

Anett Altmäe

6.a klass

2011/2012

Vesi

Mulle ei meeldi süüa mett,
mulle meeldib juua puhast vett.

Vesi on nii jää kui lumi,
mulle äsja meelde tuli.

Vesi on tähtis aine tean,
ilma veeta pole võimalik elu maa peal.

Mirjam Mäekivi

2.b klass

2011/2012

Vesi

Mööda jõge voolab vesi,
ei ta iial ära väsi.
Ilus läbipaistev on ta,
mööda ilma ringi kondab.

Veest saab kasu iga laps,
ema, õde, vend ja paps.
Vesi puhtaks peseb meid,
ka puhastab ta autoteid.

Veest saab maitsvat toitu teha,
et vormikaks saaks inimkeha.
Jõevees ujuda on hea
ja vannis puhtaks saab pesta pea.

Kui vesi ilmast otsa saaks,
siis oleks elu justkui paast.
Kõik loodus hävineks ja kaoks,
see oleks õnnetus kõigi jaoks.

Minna Lilleoja
3.b klass
2011/2012

Loodus

Loodus on ilus.

Ära reosta seda!

Loodus on ilus.

Ära riku seda!

Loodus on kaunis.

Hoia seda!

Loodus on kaunis.

Kaitse seda!

Loodus on võluv.

Vaata seda!

Loodus on võluv.

Imetle seda!

Vahel me käitume nii,
nagu polekski loodust vaja.

Kuigi me nii ei mõtle,
aga välja paistab nii.

Merilin Särg

6.a klass

2010/2011

Taevasinine

Liis Ambos 12.a klass 2010/2011

Madu-uss

Kaupo Kütt 12.a klass 2010/2011

Müüt veest

Vares, emis, siil ja ilves istusid koos ja tahtsid ühiskonnaelu parandada. Probleeme oli nii tohutult palju, et nad ei teadnudki, kust alustada. Kui nad kõik koos istusid, tuli vares ideele, et see lahendus peaks kindlasti peituma vabaduses ja avaruses, millest saaks ikka üle lennata ja mida saaks imetleda. Emis aga seevastu nõudis, et lahendus peab sõltuma puhtuses, sest temal olevat just sellega probleeme. Siil oli nõutu, temal polnud tiibu, et millestki üle lennata, ja puhtusega polnud tal ka üldse probleeme. Seega arvas ta heaks, et ühiskond vajab midagi, mis oleks oma olekult täiesti universaalne. Ilves oli hädas sellega, et liiga palju tormatakse ning liiga palju võõrast rahvast satub nende kodupaika. Ta tahtis, et kuskil oleks lõpmata suur piir, millest niisama kergelt üle ei joostaks. Pärast tundide viisi mõtlemist võeti nõuks nõia juurde minna.

Kui mure oli kurdetud, tegi nõid järelduse: ta võttis vabaduse ja tegi selle vedelaks, seejärel võttis puhtuse ja tegi selle läbipaistvaks, järgmisena võttis ta universaalsuse ja tegi selle maitsetuks. Kõige viimasena võttis ta ilvese soovi järgi lõpmatuse ja lisas tohutu mahukuse.

Nüüd oli veel vaja nimi mõtelda. Tekkis väga suur arutelu. Loomad olid äärepealt riidu minemas, kui nõid ütles

järsku - „vesi“. Ja nii jäigi, kõikide loomade esitähed selles sõnas olid esindatud ja tulevikus saavad kõik aru, miks ja kuidas see sõna tekkis.

Aga ega mure täielikult sellega ei lahenenud, kuna see tuli ka kuskile paigutada ja sellele tuli otstarve leida. Nõid lubas neile, et korraldab kõik ise ära ja palus neil koju minna, mida loomad muidugi ka tegid. Hommikul ärgates leidsid nad paarisaja meetri kauguselt avara, puhta, maitsetu ja lõpmata suure kogu, mille nad olid eelmisel päeval välja mõtelnud. Ja sellest päevast alates paraneski ühiskonnaelu. Linnud olid rõõmsamad, loomad olid puhtamad, siil oli õnnelik, et maailmas on nüüd midagi universaalset, ja ilves sai lõpuks lahti võõrastest, kes teda tema koduõuel tüütamas käisid ja teisel pool väljamõeldud kogu tuiasid.

Meigrit Matsiselts

12.a klass

2011/2012

Oruveski järve tekkelugu

Kunagi ammu elas ja töötas Palmse mõisas sepp. Tal oli kaunis kaasa ja poeg, kelle nimi oli Andi. Sepp oli vaene, aga õnnelik.

Igal hommikul tööle asudes võttis ta Andi endaga kaasa, ema oli valmis pannud ka moonakoti, milles oli pudel allikavett ja vahel ka küpsetatud pirukaid. Andi oleks tahtnud pirukaid süüa küll iga päev, aga nisujahu jaoks ei jätkunud alati raha, sellepärast pidi leppima ka kahe leivaga. Andile meeldis isa töö väga, aga ikkagi leidis ta end unistamas, kuidas tal on oma veski kusagil oru kaldal. Ta elab seal oma ilusa naisega, kes talle maitsvaid pirukaid küpsetab ning nende majast ei saa kunagi nisujahu otsa.

Nii nad siis kõndisid, isa ja poeg, mööda metsateed sepikoja poole. Tee kulges läbi Palmse pargi, kus Andi oma isaga nägi tihti jalutamas ka mõisatütart. Mõisahärra tütre nimi oli Kadri.

Andi päevad möödusid sepikojas oma isa töid ja tegemisi jälgides ning Kadri veetis palju aega pargis või siis koduõpetajaga elutarkusi õppides. Nii oli see iga päev aastast aastasse, kuni ühel päeval märkasid noored teineteist ega saanud enam silmi teineteiselt, sest märkamatult oli Andist sirgunud nägus noormees ja Kadrist kena neid.

Enam ei saanud Andi Kadrit oma mõtetest ning ootas igatsusega seda hommikut, millal ta isaga läbi pargi läheb ja teda jälle kohtab.

Jõudiski kätte see päev, kus mõisahärra soovis leida oma tütrele väärilise kosilase. Ta kutsus kõik oma valdustes elavad noormehed kokku ja ütles, et see, kes suudab ehitada nädala ajaga üles uhke veski, mis ka töötab, saab tema kauni tütre omale kaasaks. Seda üleskutset kuulis ka Andi ning ta otsustas oma õnne proovile panna. Kui Kadri teada sai, et ka Andi sellest üritusest osa võtab, oli ta väga õnnelik, sest Andi meeldis talle väga.

Mööda metsa jalutades leidis Andi täpselt selle õige koha, kuhu ta oma veski tahtis rajada. See koht meenutas talle just seda paika, mida ta oma unistustes oli näinud. Nii keeras ta käised üles ja asus töö kallale.

Rassis päeva, rassis kaks ja vaata et kolmandagi ja saabuski päev, kus Andi lõi oma viimase naela ning saigi Oru uhke veski valmis. Tööriistad käest heitnud, oli Andi pettumus suur, kui ta avastas, et veski ei hakkagi tööle, kuna oru põhjas oli liialt tuulevaikne. Andi ei olnud sellega aga arvestanud. Veski võis tööle saada ka veega, aga kust vett saada, seda Andi ei teadnud.

Oma suurt muret läks ta kurtma ka Kadriale, olles õnnetu, et neiule pettumust peab valmistama, sest ei suutnud mõisahärra soovi täita ega Kadrit endale naiseks võita.

Oles Andi mure ära kuulunud, jooksis Kadri suurest kurvastusest metsa, ta oli väga õnnetu, et Andi ehitatud veski tööle ei hakanud ja sellepärast isa teda noormehele naiseks ei luba. Kadri istus maha ja puhkes nutma, ta nuttis ja nuttis, kui järsku kuulis ta miskit kohinat. Kui ta silmad avas, märkas ta, et tema pisaratest oli tekkinud oja, mis voolas mööda orgu alla. Kogu org oli juba täitunud veega ja üllatus oli suur, sest sama oru põhjas oli ka Andi ehitatud veski, milles nüüd midagi juba mürises. Ta astus veskisse ja nägi, kuidas vesi ajas veskikivisid ringi ning need jahvatasid viljast imepeenikest jahu.

Kadri õnn oli suur, tema pisarad olid täitnud oru veega ja Andi veski tööle pannud, Ta jooksis isa juurde ja palus tal endaga kaasa tulla ning seda imet oma silmaga kaeda.

Mõisnik oli Andi tööga rahul ja nähes oma tütre silmi rõõmust säramas, lubas ta Kadri Andile naiseks.

Peeti uhked pulmad ning Andi unistus oli täitunud. Tal oli oma veski, ilus naine ja jahu ei lõppenud kunagi. Kuigi Andist ja Kadrist on jäänud vaid mälestus ja ega seda veskitki enam alles ole, siis koht kuhu veski rajatud, oli kannab nime Oruveski ja seal olev järv on alles veel tänagi.

Reni Raudla

12.a klass

2011/2012

Vesiveski

Piia-Ly Valvik 5.b klass 2011/2012

Susanna Abner 4.a klass 2011/2012

Vihm on väga vesine

Sügisilm on vihmane,
päikseta ja tuuline.
Vihm on väga vesine,
vihmapilv on sinine.

Vihma sajab taevast alla,
mitu päeva juba kallab!
Nii kui välja tuled sina,
kohe märjaks saab su nina!

Mart Põder
2.b klass
2011/2012

Vesi

Vesi janu kustutab,
siis kui palav ilm.
Vihmapiisad lustakad,
siis kui taevas pilv.
Vesi puhtaks peseb lapse silmad, käed.
Vesi tasapisi väiksemaks teeb mäed.

Renet Lopetas
5.b klass
2011/2012

Porilomp

Väljas vihma sajab, Kummikud panen jalga,
mina vihmavarju vajan. enam ma ei salga,
Ruttu jooksen koju, sest nüüd on lahe hullata,
aga otsa sai vihmaipoju. porilombis hüpata.

Kulub ainult silmapilk,
kui ninani jõuab veetilk.
Varsti olen täitsa märg,
koju tõttab siis mu jalg.

Gregor Pilt
2.b klass
2011/2012

Vesi

Mulle meeldib merevesi Paljudel puhast vett ei ole,
mõnuledes seal ma lesin. see mu meelest väga kole.
Joogiks on vesi hea, Hoia enda ümber loodust,
selgemaks teeb minu pea. sellel poes ei ole soodust.

Artur Lõõbas
3.b klass
2011/2012

Mullivesi

Elas kord üks mullivesi,
mullid kihistasid mitmekesi
Oi, neil sai seal palju nalja
pudelist nad tahtsid välja.

Pudeli teen lahti hooga,
mullikesi välja voolab.
Mullikestel meel on hea,
enam vees ujuma ei pea.

Aga veel on nukker meel
enam mulle pole sees.
Enam pole mullivesi.
Nüüd on lihtsalt lauavesi.

Karl Josep Nukk

3.b klass

2011/2012

Kitsetalle joogimure

Kui kätte jõudnud talv, Eemalt paistab tuttav oja,
õues taevas tinahall. sealt saab juua kitsepoja.
Metsas kõnnib kitsetall, Kõpsib sõraga ta jääd,
hirmus joogijanu tal. vesi aga peitu jääb.

Mõtleb kits, oh tuleks päike,
puuriks oja sisse käike.
Juu saaks siis kitsetall,
enam janu poleks tal.

Maria Mäe
4.a klass
2011/2012

Vesi

Vesi on kui puhas kuld,
mis on maa seest tuld'
Suvel vedel, talvel tahke.
Joomiseks, sa ole lahke!

Anet Sirvel
3.b klass
2011/2012

Vesi

Vesi möllab, vesi keeb,
meres vesi rõõmu teeb.
Vahva on seal ujuda,
koos sõpradega sõdida.

Siis kui kätte jõuab sügis,
ümberringi kõik on märg.
Suures uhkes pargitiigis
lutsu lööb vaid ainult särg.

Talve tulles kõik on valge,
vesi nüüd on suures hanges.
Tore metsas suusatada,
jäätund vee peal uisutada.

Vesi voolab ojadena,
kõnnitee ja maja taga.
Saabunud on jälle kevad,
looduses on kõik nii kena.

Ükskõik millal vaatad ringi,
vesi meile kõike kingib.
Kogu loodus meie maal,
koosneb veest, mis nõnda hea.

Karel-Mattias Kolli

3.a klass

2011/2012

Kala akvaariumis
Getter Volter 2.b klass 2011/2012

Kala akvaariumis
Anette Karolin Kaasik 2.b klass 2011/2012

Vee olekud

Georg-Harald Nagel 8.a klass 2011/2012

Tõusulaine

Hans Johan Erikson 8.a klass 2011/2012

Merevesi

Eesti on mereriik. Meie maa asub Läänemere ääres ja sellepärast kirjutan ma mereveest. Meri on väga suur. Merevesi on soolane ja seda ei saa juua. Meri on koduks paljudele kaladele ja veeloomadele.

Mulle meeldib mere ääres jalutada ja vaadata, kuidas see muutub. Kord on ta sile ja rahulik, siis jälle lainetav ja vahune. Ka mere värv on muutlik. Pilvise ilmaga on ta hall ja sünge, aga kui taevas on päike, on meri ilus sinine. Suvel on vahva meres ujuda, talvel aga läheb ta jäässe ja siis saab lausa autoga mere peal sõita.

Selline on see meie meri.

Merily Õunapuu

2.b klass

2011/2012

Oma saar

Meryl Komp

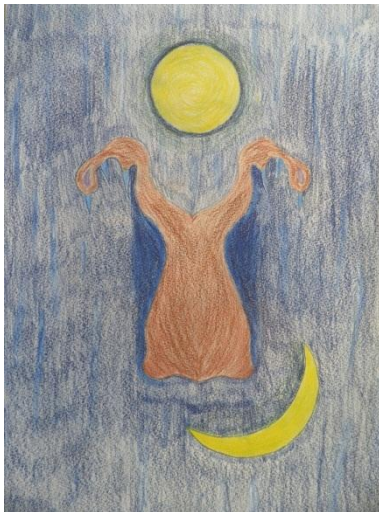
9.a klass

2011/2012

Pahupidipäev
Andres Mägi 8.a klass 2011/2012

Jäätumine pimeduse saabudes
Martha Abner 8.a klass 2011/2012

Vesi

Vesi, vesi me elu alus.

Vesi, me kõikide vajadus.

Vesi, vesi jõudu annab.

Vesi meid elus edasi kannab.

Vesi on hea, kuigi maitset tal pole.

Vesi on hea, kui värv ei ole kole.

Vesi on maitsev, ta kõigile meeldib.

Kui vesi on värskel, ei ütle ära sest keegi.

Kui vett ei ole, siis elu meil seisab.

Kui vett ei ole, siis janu meid piinab.

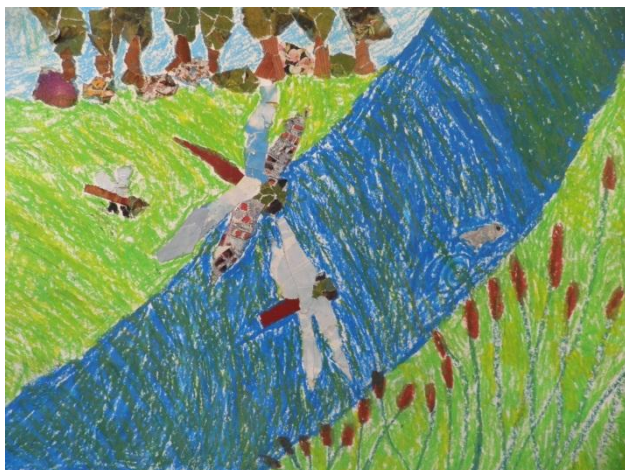
Hoidkem siis seda, mis antud on meile.

Kaitskem siis seda, mis tundub nii maine.

Krislin Mägi

5.a klass

2011/2012

Kiilid jõe kohal
Mirell Viru 5.a klass 2011/2012

Liikuv vesi
Anette Traus 3.a klass 2011/2012

Jõgi

Sillerdav jõgi on nagu meie enda elugi. See elujõust pakatav jõgi voolab edasi omasoodu ning ta ei vaata tagasi. Ta voolab üle künklike ja künarlike radade ning ta on uute radade looja. See vulisev jõeke on siin ilmas olnud juba väga kaua ning ta on näinud nii mõndagi. Ta on siia maailma loodud ning ta elu kestab arvatavasti igavesti. Nii on ka teiste jõgede, järvede ja veekogudega, aga meie inimesed ei ole näinud ega kuulnud ning teadnud, mida teab vaid see ainuke unikaalne jõgi. See helesinise tooniga jõgi liigub edasi üle tundmatute teede, õpib tundma erinevaid maastikke. Nagu meiegi – inimesed - saame olla vabad, lennata ja liuelda üle maailma, tundma õppida seda, mis oli meile võõras eile, kuid vägagi selge täna. Jõgi on olnud ka õpetuseks neile, kellel ei ole olnud palju tarkust. See kirjeldamatult kaunis jõgi kannab kaugele edasi nii magedat kui ka soolast vett, nagu ka meie liigume oma elus edasi. Sellel käega katsutaval jõel on vahutavaid kärestikke nii palju, nagu meie elus on pettumusi. Jõgedest on meil alati midagi uut õppida ja meelde jätta. Meie - inimkond peame arvestama kõikide jõgede, järvede ja meredega, ei tohi neile iial haiget teha, muidu maksab see meile ullikestele endale kätte. Peame hoidma neid hoole ja armastusega ega tohi iial lasta neil meis endis pettuda. Nagu jõed suubuvad merre, on ka meie elul kunagi lõpp.

Vaikselt
tilgub, voogab
suliseb, niriseb
oja.

Võimsalt
kohiseb, mühiseb
müriseb, lainetab
meri.

Kaasa meid kutsub
pilgud viib kaugusse,
hinge toob helguse
kaugele ära siit viib.

Annab meil puhkuse
rahu ja selguse
mõtted nüüd selged kui
VESI.

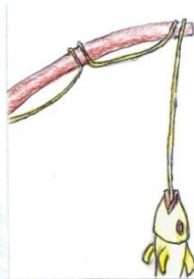
Iida Anette Allikma
7.a klass
2011/2012

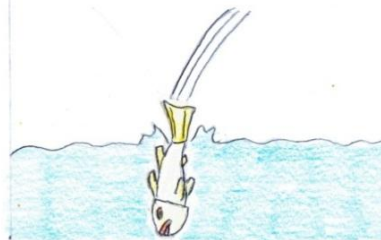
Aa... kuldkala! Sa oskad rääkida oksule?
- Jah!
Sa vastad kolmele ühekiik mis küsimusele?
- ... Jah!

Kas sa vastaksid järgmisele küsimusele?
Kuidas tekkis e...

- ... Ei, ma olen juba kolmele küsimusele
vastanud. Rohkem ma aidata ei saa!

Harlet Reinek
10.a klass
2011/2012

Meri

Kas oled näinud mõõtmatud merd?
Nii avarat ja laia, kus on terve taeva peegelpilt.
Seal keerlevad vabalt kajakakarjad
ja nende all liiguvad lainete harjad.
Mõnel hetkel, kui saabub laine,
võib kuuluda sulle kajaka karje.
Lainemüha saatel vaikselt valjeneb ka tuul
ja mere kohal helendab kuu.
Kui meri on vaiksem kui tall
ja kõik on sile ja hall,
pole taibanud keegi veel seni,
et su ees võib vaikselt lebada mõõtmatu meri!

Andres Mägi
8.a klass
2011/2012

Torm

Päeva lõhestas marutuul,
rebides lehed, oksad puult.
Pilved varjasid päikese,
tuues kohale äikese.

Ilm muutus järsku pimedaks,
loodus sai justkui tigidaks.
Õelalt sähvisid välgunooled,
rebides taeva jõuga pooleks.

Taeva haavadest voolamas vett
justkui meevurrist niriseks mett.
Katab maa taeva nutuveega.
Kõike maapind alla ei neela.

Mart Aleksandrov

8.a klass

2010/2011

Seitsmes laine
Caroline Karus 5.a klass 2011/2012

Vana kaev
Laura Tervonen 6.a klass 2011/2012

Merekaldal

Istun liival, ootan, mõtlen,
kas ei peaks ehk minema.
Säravasse vette vaatan,
mis lööb rõõmsalt sinama.

Päike tungib otse vette,
liivapõhi helendab,
tuues nähtavale sette,
mis mu silmi pimestab.

Vaatan merd ja kaugustesse
viivad mind mu mõtted.
Mattun vaikselt vaikusesse,
südames mul süttib lõke.

Võtan kinda käest ja argset
mere vette pistan käe,
läbib külm mu keha kargselt,
soojus kaotab oma väe.

Triin Nigol
9.a klass
2011/2012

Eluvool

Istudes soojal muulil,
vaadates jõe poole...

Kõik on ruttav ja tuuline,
vaht meist mööda voolab.

Kas hoida kinni kui oksast
või lasta kõigel minna?

Tunda vett end kandmas,
lubada end ära viia.

Kõik möödub kui ruttav jõgi,
käänakud, kivid ees.

Kas riskid ja hüppad vette,
või püsivad kindlalt teel?

Angela Veronika Breivel

9.a klass

2011/2012

Voolav vesi

Marion Maasing

3.b klass 2011/2012

Loodus

Koht, kus ma elan, hingan, naeran. Koht, kuhu lähen, kui tunnen kurbust, meeleheidet, rõõmu. Koht, kus kuulen vaikuse tasaseid samme ja tema inglihäält. Iga kord lummas ta mind oma meloodiaga, mis on nii eriline, sest see on vaikus, see on muusika. Koht, kuhu ma alati ihkan, igatsen, sest seal on parem kui igal pool mujal. Ta rahustab mu hinges pesitsevat rahutust ja kingib vaimule rõõmuhelgi. See on koht, kus olen vaid mina ja loodus.

Ma jooksen, kleit lehvimas tuule käes, meeleheide kurgus kripitsemas. Mu juuksed lehvivad tuuleiili tantsus nii taltsutamatu. Eemale, eemale siit hallist rägastikust, siit võltsist tänapäeva ühiskonnast. Rohelusse, vaikusesse, tõelisse. Kuidagimoodi on maailmas tekkinud justkui kaks maailma, õigemini ühest on kasvanud teine mutant, mis varjutab oma võltsi palega kõiksuse. Ning enne, kui me teda märkame, on ta meidki enda alla haaranud ja meie tõekspidamised totaalset muutnud. Kuid kui küsida, millest meie alguse saime ja mida me peaksime siis eelkõige hindama, hoidma ja säilitama, siis on see meie oma juurte tekkimiskoht.

Mu meeleheide on paisumas suuremaks ja võimsamaks, sundides mu varju endale alluma. Ning siis olen ma seal. Ma seisatan sootuks teise tundega. Kummalise rahuloluga uurin ümbritsevat ja ammutan suuri sõõme

sellest vabastavast ning puutumatus õhust, sellest reaalsusest. Mu näol võib näha meelast naeratust. Ma näen enda ümber rahu, neid suuri kohevaid puid, mis ikka veel vapralt seisavad, seda sametpehmet maastikku, mis oma meeleolu järgi end kujundanud on, ning eelkõige seda salapära, mis iga väiksemagi rohelisuse taga peidus on. Mida kõike looduse hämarad silmad näinud pole, kui palju valu ja läbielamisi, sest millegi pärast hävitatakse loodust väga palju, mõtlemata sellele, et hävitades loodust, hävitame me ka iseendeid koos sellega.

Ma keerutan end lapseliku naerulagina all, imetledes enda peal kiikuvat taeva sinisust. Mu kleit keerdub mu ümber ning ma viskan end pikali selle pika rohu sisse, heinakõrred silitamas mu ihu. Looduses on palju eri tahke, loodus on avastamatu, tema käänakud ja kurvid, tema erinevad meeleolud. Ma võrdleks teda inimesega ja seepärast võib ta ka väga hea sõber olla, kuna temas peitub vägagi palju omadusi, mis ka meis eksisteerivad.

Mu silmades kumab taeva sügav sinisus ning minu meeles helgib rahu. Ma kuulen, kuidas kastetilgad maha potsatavad, ma kuulen, kuidas tuul sosistab oma salajasi soove. Pisiasjad, väikesed nüansid, asjad, mida märgatakse ja väärtustatakse harva, kuid asjad, mille väärtus on suurim. Asjad, mis teevad mind õnnelikuks nagu loodus koos tema käänakute ja tahkudega,

salapärasusega ja rahuga. Koht, kus ma elan, hingan,
naeran. Koht, kus olen vaid mina ja loodus.

Eliisa Mölder

8.a klass

2010/2011

Harmonia

Riin Olvet

12.a klass 2011/2012

Vahelduse võlu

On härmas puud
ja lumi katab maad.
Kord tuiskab lund,
kord helbeid sajab taas.

Siis juba kevadiselt
lõhnab õhk ja näe –
on pajukiisud
ilmund nõiaväel.

Ja ootamatult juba
roheliselt särab aas
ning kaunist linnulaulust
kajab mets ja laas.

Üks silmapilk –
tuul lehed puudelt viib.
Vaid rõske jahedus
ja hall on silmapiir.

Nii kiirelt vahetubki
loodus meie maal.
Kõik mis kaunis
kordub taas ja taas.

Helemai Valge

9.d klass

2010/2011

Alasta sõber jõega

Keset kollaseks pleekinud lehti
sihitult tänaval edasi kõnnin.

Ja siis seda märkan: tänavast veidike eemal
üks jõgi edasi liigub, esitades keerulist tantsu
ei märka ma rütmi, ühtki sammu ei tunne
kuulen vaid veevoolu orkestri muusikat.

Tükk aega on möödunud, kui tagasi lä'en
leheliblikate keskel ma sammun.

Ja seal ta taas on - vaid paar sammu eemal
oma sõpra jõge ma end ootamas näen
ta sillerdab siniselt, kenam kui taevas
ning kerge lainetus tuult taga ajab.

Keset lehti, mis tallatud porri
sammud mind taaskord tuttavat teed pidi viivad.

Mu jõgi eemal jätkab veel oma polkat
vahutades seelikusäärt veidi tõstab
veepinnal pilvekese peegeldus moodustab
koostöös veetaimedega paeluva mustri.

Need lühikesed tunnid, mis valged on veel
keset lund ja jäätunud lompe ma lähen.

Kuid mu jõgi, vapper võitleja, vastu paneb
ei ole ta nõus veel jäämantlit kandma
ta vihaselt sipeldes seljast rüü viskab
pole plaanigi tal seda kanda.

Peale möllavat tormi end jälle teelt leian

iga sammuga lumi mu jala embusesse haarab.

Ja nüüd minu ees on võitluses kaotanu jõgi, kellele jäämantel selga on sunnitud paks lumesall kaelas teeb suuremaks alandust ma vaikin, ei tuleta meelde ta alistust.

Kui kevad on käes, taas jalutan sinna jalge all muster asfaldist ja poolsulanud lumest.

Ka jõgi on lumesalli rebinud kaelast nüüd jälle ta vabalt hingata saab ja ükshaaval kisub jäämantli nõöpe, et suvisem välja näha taas.

Loodust näen ärkamas enda ümber kui tee taas jõeni mind juhatab.

Jõgi ammu on ärganud, ahelaist vaba ja kevadet tervitab tantsuga rõõmsalt päikese kiirtega matsu ta mängib ning mullegi naeruga lehvitab.

Ning veel ühe korra ma tagasi pöördun ei suve pidu mind kaasa haarata suuda.

See jõgi, mis rõõmsalt mu kõrval kõnnib on just nagu iga teine siin ilmas kuid rütm ja nägu on tal ometi omad ta ainuke on, kes julgeb mu kõrvale tulla.

Madlen Siniallik

8.a klass

2011/2012

Lumi
Mirjam Mäekivi
2.b klass 2011/2012

Talveöö

Lumehelveste tihedas sajus
seegi päev ööpimedusse hajus.
Taas saabus pime ja pilkane öö,
külmataat looduses lokku lööb.
Puid katab härmatise tekk,
valgeks müüriks on saanud hekk.
Kogu maad katab ääretu vaikus,
koera haugatus eemal öös kaikus.
Peagi valgus murrab öö müüri,
hommik helge haaramas tüüri.
Puude vahelt kumamas valgus-
see on uue päeva uus algus.

Aigo Allmäe
10.b klass
2010/2011

Uue elu algus
Keith Lemendik
10. a klass 2010/2011

Kevad hinges

Loodus uppunud on lumme.
Kõik on vaikne, vajun`d unne.
Vaid tuisukeeris üle niidu tühja
kokku pühib lumekuhja.

Õhtutaevas selge paistab,
nina külmakraade haistab.
Kuu maale heidab valgust,
loodus ootab kevade algust.

Iga puu, põõsas ja lind
teavad hästi, mis on elu hind.
Nad teavad, mis on talve võlu,
oskavad hinnata selle valu ja ilu.

Kuid hinge jääb neil lootus,
kirglik kustumatu kevadeootus.

Andres Aasa

11.b klass

2010/2011

Vesi

Kerge pontsaka sellikesena avarustest potsatame maha, meeles kergus. Avastame seda maailma ning iseend. Ikka üksluiselt läbi elu maandudes möödume äikese karmist palest ning hommiku kergest ohkest, möödume tilk tilga haaval ning ahmime seda kõikmatust.

Norgus vihmapiiskadena jookseme mööda akent alla. Aina kurvemalt ja mornimalt valgume tilk tilga haaval, sulandudes massiks. Meie individuaalsus kaotab oma eksistentsi ja meis ennist helkinud elu pisikeerdkäigud muutuvad tervikuks maailmaks. Tuhandete olevustena jookseme ühes suunas, pead laiali nagu hirvedel, põgeneme oma eksistentsi eest. Me võtame kõige kuju ja siis seisame häbelikult paigal, justkui ootame uut käsku. Kuid edasiseks on meie võimuses vaid tasane patseerimine ümber enese telje. Koos teistega oleme ühtseks saanud. Nägu näo vastu, vaatame ammul sui teineteisele vastu, näos ikka seesama tülpinud pilk.

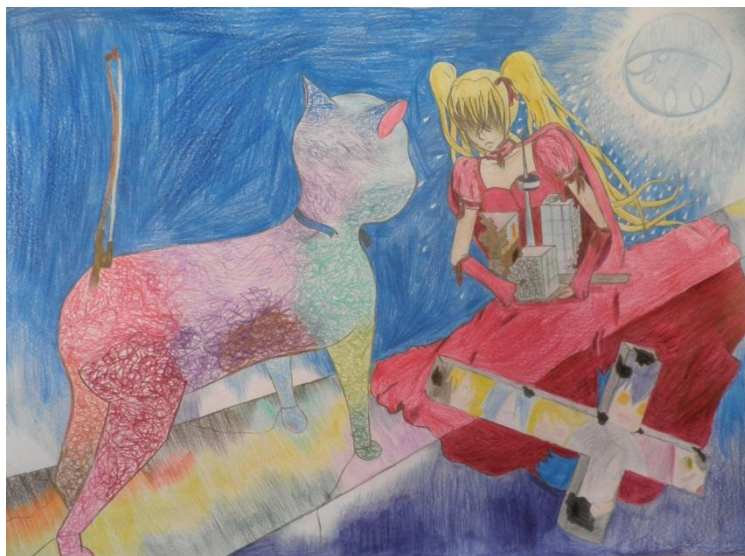
Sooja päikse haljendusega hõljume eneseteadlikult ning udupeenelt avarustesse, imepisikeste kogudena õhku tõustes. Täites õhu pehme niiskusega, mis jääb meist siidjalt järele haljendama esimestel hommikukõrreliste elegantsetel vormidel. Ning meist saavad iniviidid, kes hõljuvad õndsuses, järjekordselt vabana.

Me algame ei kusagilt ja lõppeme ei kusagil, me elame eikellegi maailmas, kuid oleme üksikult eksisteerivad inimesed, kukkudes läbi selle maheda elu, puhta ja karge hingena. Pekslev tuul viskab meid vastu akent ning me potsatame ikka pehmelt vastu klaasi, piisk piisa järel.

Eliisa Mölder

9.a klass

2011/2012

Kuuvalge öö aare

Madlen Siniallik

8.a klass 2011/2012

Aasta

Kirjud lehed keerlevad
tuulte pöörises.

Kuldsed viljad küpsevad
kaunis sügises.

Pikaks jäävad talveööd,
lühikeseks päevad.
Külmataadid teevad tööd,
lilled lumme jäävad.

Vulisevad kevadveed,
uppumas on maa.
Märjaks saavad sõiduteed,
täitub lillevaas.

Rannaliivad rahvast täis
kuumal suvepäeval.
Päike kõrvetamas päid
pikal jaanipäeval.

Heivo Reinek
9.a klass
2010/2011

Vajalik vesi

Sa oled nii sillerdav
Sa oled nii sünge
Sa oled nii puhas
Sa oled nii selge
Sa oled nii voolav
Sa oled nii kõrge
Sa oled nii jahutav
Sa oled nii rahustav
Sa oled nii karge
Sa oled nii vajalik
Sa oled nii hirmutav
Sa oled nii tugev
Sa oled nii vabastav
Sa oled nii kaval
Sa oled nii jäine
Sa oled nii maine

Sa oled nii hinnas,
sest sinuta kasutu on iga pinnas.

Pillerin Pruul
10.a klass
2011/2012

Luise Grethen Nirgi
3.b klass 2011/2012

Delfiinid vabas looduses
Ruth Roosimägi
4.b klass 2011/2012

Tagurpidi vesi
Laura-Liis Pärtel
3.a klass 2011/2012

Meri

Tekib, väreleb, sillerdab,
Liibub, õõtsub, kõigub,
Mõmiseb, suigub, loksub,
Sätendab, hiiilib, läigib,
Suliseb, uneleb, jätkub,
Saabub, peegeldab, lahkub,
Silitab, särab, ootab,
Õõtsub, tantsib, andestab,
Langeb, kutsub, hellitab,
Leevendab, annab, kaob.

Hõljun, hõljun, hõljun.

Algab, peksleb, vahutab,
Ründab, mõirgab, hävitab,
Neelab, tumeneb, sikutab,
Tõukab, tõmbab, lämmatab,
Laperdab, mässab, kurjustab,
Rebib, võtab, võimutseb,
Mäsleb, tõuseb, purustab,
Raevutseb, pressib, vihastab,
Hukutab, vangistab, lõpeb.

Upun. Upun.

Upun.

Mariann Mäeots
11.a klass 2011/2012

NB! TAGAOTSITAV!

POLITSEI PALUB ABI TAGAOTSITAVA ISIKU VESI LEIDMISEL, KES ON ÄÄRMISELT OHTLIK PÕHJUSEL, ET TA ESINEB KOLMES AGREGAATOLEKUS: VEDELIKUNA, TAHKENAJA GAASINA.

KASV: teadmata

TUNDEMÄRGID:

- värvuseta
- lõhnata
- $\rho = 1 \text{ g/ml}$ (temperatuuril 4°C)
- külmub 0°C juures
- keeb 100°C juures
- juhib nõrgalt soojust ja väga nõrgalt elektrit

ETTEVAATUST! Tegemist on äärmiselt hea lahustiga, lahustades peaaegu kõike, kuna ta on väga polaarne ja tal on suhteliselt suur vesiniksideme energia. Suure tõenäosusega kannab ta endaga kaasas väga suurt dipoolimomenti (1,84 D). Kodanik Vesi võib koostööd teha mitmete teiste isikutega (Vesinik, Hapnik ja IA rühma elemendid), kellest politsei palub viivitamatult teada anda.

Politsei palub **kõigil**, kes omavad **mingisugust informatsiooni** pildil kujutatud isiku asukoha kohta, võtta ühendust politsei lühinumbri 110.

Regiina Lopetaite

12.a klass

2011/2012

Saladus

Ookeani tumedates sügavikes,
kõrgustesse kõrguvates mäetippudes
pesitsevad saladused.

Täiuslikkuse saladused,
mis peaksid jääma saladusteks,
alatiiseks...

Saladust võib leida Maa südamest,
looduse häältest,
lilledel värvidest.

Uudishimu on inimkonna mastiks,
vastuhakuks looduseadustele.

Et leida see,
mis peaks jääma saladuseks,
alatiiseks...

Urmo Mänd

11.b klass

2010/2011

Müstiline kaev

Tibutas vihma ja hämardus ilm.
Kas on see kaev, ei seletan'd silm.
Otsmikul tundsin, kuis voolas külm higi.
Võtsin julguse kokku ja astusin ligi.
Kaevus oli ämber, milles natuke vett.
Alla viis roostes peenike kett.
Olin eksin'd ma metsas nälgin'd ja nõrk,
magamata mees, kel janune kurk.
Istusin maha, et natuke puhata.
Ei osanud kuhugi poole ma suunduda.
Võtsin klõmaka ämbrist ja mõtlesin et,
kel kuradi pärast on vaja siin vett.

Taavi Münter
12.b klass 2011/2012

Nõiakaev
Kaupo Kütt
12.a klass
2010/2011

Tuhat ja üks vett...

Tuhat inimest nautimas
on rannailma mõnu,
tuhat kajakat vahtimas
on mereääre lõbu.

Tuhat putukat lendlemas
kauni järve kohal,
tuhat paati seiklemas
uneuima uhal.

Tuhat turisti vaatlemas
on siirdesoo ilu,
tuhat õit on õitsemas,
kus puudub metsavilu.

Tuhat piiska katmas maad
kui hommikune kaste,
tuhat jalga märjaks saab
nii emal kui ka lastel.

Tuhat taime kasvamas
on külma jõe ees,
tuhat kala kudemas
on sügaval vees.

Tuhat erinevat veesilma
ümbritseb maanteid,
üks päev neist ilma
ja poleks enam meid.

Heivo Reinek
10.a klass
2011/2012

See on elu alus ja seda toodavad ilmad
ja kui elu on valus, seda toodavad silmad.
See on parim lahus ja see kosutab hinge,
see osaleb metabolismis ja vereringes.

Kustutab tule, muudab viljakaks maailma,
tsivilisatsioonihäll – Mesopotaamia.
Turgutab floorat, toetab fotosünteesi
see on 70 protsenti, mis katab planeeti.

See on udu ja sudu, aur, pilved ja jää.
See on lumi ja liustikud, atmo- ja hüdrofäär.
See on järved ja jõed, põhjavesi ja meri.
See on vesinikoksiid, teise sõnaga vesi.

Kalju Lillepea
10.a klass
2011/2012

*Koogu kõrtsi õlu
vesinikmonooksiid
paju hiing
palki jõuab kaNda, aga nõela ei jõua kanda
vintlik, väntlik, üle metsa peitlik, kus sA lähed, pisike piiritlak,
musta lehma Piim
eI jõua sõelaga ümber järve viia
okšIdiaan
ilma luuta kõöbeRdab
elu allIkas
liivaTera ei kannab, maja kannab
mUst ja haljas, kõik maailma rahvas teda pruugib
veSi on elu*

Kristiine Kaasik

12.a klass

2011/2012

Heal lapsel mitu nime

Ma olen... olen divesinikmonooksiid,
Olen ülimalt oluline vesinikoksiid,
Olen konnapiiritus, olen levinuim aine maal,
Olen koogu kõrtsi õlu, olen sinu elu kaal.

Ma olen... olen musta lehma piim.
Olen sõna mesi kõige parem riim.
Olen jää kui õues kraadiklaas nullis,
Olen aur kui keedad mind potis, kallis.

Ma olen... olen kõikjal, pole lihtne asi.
Olen „H-kaks-O“, olen VESI.

Kärol Soidla
12.a klass
2011/2012

Sa oled mulle
eluks vajalik
aine. Kohati
tundud sa ka
kergelt ebamaine,
just nagu mu naine.
Pärast rohket
võtmist loksud
sees kui laine.

Nimeks
sul on antud
vesi.
Lisada
sulle
lusikaga
mett ja
maitseks
saab sul mesi.

Aafrikas
sind on väga vaja.
Mõni annaks
maja. Kui sind
on lugu lausa
kuulda nuttu
melanhoolset
Vesi, meil on sind
väga vaja.
su eest ka oma
neil seal ei ole,
kole. On siis
ja hala, justkui
muusikapala.

Chris Kokka
12.a klass
2011/2012

Neljapäev, 1. detsember

Tere, päevik! Ma tean, et ei ole pikka aega siia midagi kirjutanud, aga täna oli minu elu üks hullemaid ja õpetlikumaid hommikuid. Sain aru, et vahet ei ole, kui halva maitse, lõhna või värviga vesi ka ei ole, ta on vajalik. Kirjutan loo ühest hommikust - ehk kuidas ma õppisin hindama seda, mis mul on.

Oli täiesti tavaline neljapäeva hommik. Tõusin varem kui tavaliselt, kuna tahtsin hommikul duši all käia, sest koolis oli pildistamine. Hommikuti on meil kodus väga külm ning seepärast naudin sooja vett kauem kui tavaliselt. Ma jõudsin just oma juuksed shampooniga kokku teha, kui järsku enam vett ei tulnud. Keerasin kraani kinni ja lahti, tegin seda vähemalt kolm korda järjest, aga vett ikka ei tulnud. Oi, kui suur oli minu üllatus, kui sain aru, et meil ei ole vett. Kui sina, päevik, oleksid sel hetkel minu nägu näinud, siis naeraksid selle üle vast elu lõpuni. Jooksin vannitoast välja ja hakkasin meeleheitlikult vett otsima, sest kuidas ma lähen shampooniste juustega kooli? Leidsin ühe pooliku veepudeli ja kaks kannutäit vett ning ka kirja, kus seisis, et ma vett säästlikult kasutaks, sest ehitustööde tõttu keeratakse vesi kinni. Olin väga pettunud, et ema seda mulle varem ei öelnud. Õnneks sain oma juuksed olemasoleva veega puhtaks loputatud. Hammastepesuks unustasin aga vett jätta ning pidin kasutama isa suupuhastusvedelikku, mis on väga vastik.

Pesemisega kõik korras, pidin kähku riide panema ja sööma hakkama.

Pildistamise puhul otsustasin, et löön ennast tavapärasest rohkem üles. Värvisin just oma huuli, kui Robi, minu kass, lillevaasi ümber ajas. Ehmatasin ja pillasin huulepulga oma valge pluusi peale. Jooksin kähku vannituppa, et plekki maha pesta, keerasin kraani lahti ning alles siis tuli meelde, et vett ei ole. „See hommik ei saa enam hullemaks minna,“ mõtlesin ning läksin enda tuppa tagasi. Pidin oma lemmikpluusi ära vahetama ja kooli jooksma, sest olin hiljaks jäämas.

Koolis avastasin, et mina ei olnud ainuke, kelle jaoks vee kinnikeeramine üllatusena oli tulnud. Paljud olid pesemata juuste ning nägudega. Osad tüdrukud rääkisid, kuidas nad oma pikki kiharaid WC-potis pesnud olid. Tead, päevik, kuuldes nende jutte ning nähes nende nägusid, sain aru, et mul läks isegi hästi. Olen kindel, et see klassipit jääb meile kõigile meenutama seda päeva, mil vesi kinni keerati.

Tänu tänasele päevale sain aru, kui vajalik vesi mulle tegelikult on. Veega on nagu kõigi teiste asjadega siin maailmas, enne ei saa aru, kui tähtis see on, kui seda enam ei ole. Mõistsin, et ma ei tohi vett sedasi raisata nagu ma tavaliselt teinud olen. Täna sellest päevast alates kasutan vett säästlikumalt kui enne. Loomulikult hakk

ka korralikult maja seinal olevaid teateid lugema, et midagi sellist enam ei juhtuks.

Merily Lakson
12.a klass
2011/2012

Vesi

Vett me igapäevaelus
hinnata ei oskagi.
Kraanist teda voolab aina,
lõppu pole kunagi.

Teisiti on mujal maades,
kõrbes näiteks kindlasti.
Vesi seal on kullahinnas,
kullast vahest kallimgi.

Sellest järeldada võime –
vett ei jätku lõputult.
Parem juba praegu teda
kasutame säästlikult.

Raito Rosimannus
8.a klass
2011/2012

Vee peal kõndijad ...

... ja paterdaja
Andra Helmes Kalman
6.a klass 2010/2011

